



22.10.2012

Ryj/2

§ 1159

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2013-2016

HEL 2012-011299 T 08 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2013 – 2016 seuraavan lausunnon:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2013 – 2016 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tienkäyttäjien päivittäisten kulkuedellytysten ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen liikennejärjestelmää kehitettäessä on elintärkeää kestävä liikemisen ja hiilineutraalin metropolialueen tavoitteiden kannalta. Seudullinen yhteistyö maankäytön, asumisen, liikenteen (MAL) tarpeiden yhteensovittamisessa on nostettu vahvasti esiin, mikä korostaa tienpidon ja liikenteen suunnitelman olevan osa seudullista kehittämisstrategiaa.

Helsingin kaupunki on jo aikaisempien vuosien lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota tienpidon rahoitustasoon, joka ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta (30 %) on huomattavasti suurempi kuin tienpitoon osoitettu rahoitus (20 %). Lisäksi liikennesuoritteen ennustetaan tulevien 30 vuoden aikana edelleen kasvavan noin kolmanneksella, vaikka liikenteen kasvu onkin hidastunut.

Rahoituksen pysyessä nykyisellään on tieverkon liikennöitävyyden pitäminen nykytasolla erittäin haastavaa. Pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys turvataan ja seudun hankkeita voidaan ottaa mukaan tuleviin tienpidon ja liikenteen suunnitelmiin. Tavoiteasettelun perusteella erityisesti jalankulun, pyöräilyn, joukkoliikenteen, liikenneympäristön ja meluntorjunnan parantamisen resursseja tulee lisätä nykyisestä tasosta. Valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Uudenmaan ELY-keskuksen suunnitelmakaudelle 2013 - 2016 ohjelmoidut Helsingin alueelle sijoittuvat hankkeet ajoittuvat valtioneuvoston talousarvioehdotuksen perusteella suunnitelmakauden



lopulle, vaikka hankkeet olisi syytä käynnistää kiireellisinä. Liikennepoliittisen selonteon hallituskaudella toteutettavien hankkeiden luetteloon kuuluvista kehittämistoimenpiteistä tulisi ainakin Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen ja lisäkaistojen toteutus Kehä I:llä välillä Espoon raja Vihdintie käynnistää vuonna 2013. Nämä eivät kuitenkaan sisälly valtioneuvoston talousarvioehdotukseen vuodelle 2013. Kivikontien eritasoliittymällä ja siihen liittyvillä melusuojausjärjestelyillä on keskeinen merkitys alueen maankäytön kehittämiseksi kestäväen yhdyskuntarakenteen kannalta paremmaksi. Lisäkaistat Kehä I:llä Vihdintien ja Espoon rajan välillä ovat puolestaan alueen liikenne-ruuhkien helpottamiseksi kiireelliset.

Pienet kustannustehokkaat liikenneverkon kehittämistoimet (ns. KUHA -hankkeet) ovat yksi tapa nopeuttaa tehokkaimpien kustannuksiltaan pienten hankkeiden toteuttamista. KUHA -hankeohjelma (valtion osuus 15 milj. euroa) tulee käynnistää ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Suunnitelmassa ei ole mainittu seuraavia Helsingin kaupungin näkökulmasta tärkeitä lähivuosien yhteissuunnitteluhankkeita. Näiden hankkeiden suunnittelu ja toteutukseen valmistautuminen on alueen liikennejärjestelmän toimivuuden ja kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta keskeistä:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän ja Yhdyskunnantien pysäkit (kiireellinen, linja aloittaa liikennöinnin 2015 - 2016)
- Kehä I:n pullonkaulat (Itäväylän, Myllypuron ja Kontulan liittymät)
- Hakamäentien jatkeet, alustava yleissuunnitelma ja YVA
- Joukkoliikenteen edistäminen säteittäisillä pääväylillä:
 - Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela (sisältäen melusteet)
 - Vihdintien parantaminen välillä Haaga Kehä III
- Östersundomin liikenneyhteydet
- Kehä II jatkosuunnittelu
- Pääväylien erilliset melusteet.

Kasvavan tieliikenteen aiheuttamien meluhaittojen vähentämiseksi maanteiden erilliset melustehankkeet tulisi sisällyttää suunnittelukauden investointiohjelmaan.

Valtion tieverkolle sijoittuvissa hankkeissa on havaittavissa kehitys, jossa suunnittelu-, rakennus- ja jopa ylläpitokustannuksia siirretään yhä



enemmän kunnille. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin pohjautuvia yhteisesti sovittuja suosituksia maanteiden tienpidon kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen niin sanottuihin kaupungin maankäytöstä johtuviin hankkeisiin olisi jatkossa erittäin tärkeää. Tällainen hanke on esimerkiksi Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut. Maankäytön sijoittamisesta keskeisesti ja koko yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ei tule rangaista kuntaa epäämällä valtion osuus väylille tarvittaviin investointeihin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen saatekirje 6.6.2012
- 2 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2013 - 2016

Otteet

Ote

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2013 – 2016 seuraavan lausunnon:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2013 – 2016 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tienkäyttäjien päivittäisten kulkuedellytysten ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen liikennejärjestelmää kehitettäessä on elintärkeää kestävä liikunnan ja hiilineutraalin metropolialueen tavoitteiden kannalta. Seudullinen yhteistyö



maankäytön, asumisen, liikenteen (MAL) tarpeiden yhteensovittamisessa on nostettu vahvasti esiin, mikä korostaa tienpidon ja liikenteen suunnitelman olevan osa seudullista kehittämisstrategiaa.

Helsingin kaupunki on jo aikaisempien vuosien lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota tienpidon rahoitustasoon, joka ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta (30 %) on huomattavasti suurempi kuin tienpitoon osoitettu rahoitus (20 %). Lisäksi liikennesuoritteen ennustetaan tulevien 30 vuoden aikana edelleen kasvavan noin kolmanneksella, vaikka liikenteen kasvu onkin hidastunut.

Rahoituksen pysyessä nykyisellään on tieverkon liikennöitävyyden pitäminen nykytasolla erittäin haastavaa. Pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys turvataan ja seudun hankkeita voidaan ottaa mukaan tuleviin tienpidon ja liikenteen suunnitelmiin. Tavoiteasettelun perusteella erityisesti jalankulun, pyöräilyn, joukkoliikenteen, liikenneympäristön ja meluntorjunnan parantamisen resursseja tulee lisätä nykyisestä tasosta. Valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Uudenmaan ELY-keskuksen suunnitelmakaudelle 2013 - 2016 ohjelmoidut Helsingin alueelle sijoittuvat hankkeet ajoittuvat valtioneuvoston talousarvioehdotuksen perusteella suunnitelmakauden lopulle, vaikka hankkeet olisi syytä käynnistää kiireellisinä. Liikennepoliittisen selonteon hallituskaudella toteutettavien hankkeiden luetteloon kuuluvista kehittämistoimenpiteistä tulisi ainakin Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen ja lisäkaistojen toteutus Kehä I:llä välillä Espoon raja Vihdintie käynnistää vuonna 2013. Nämä eivät kuitenkaan sisälly valtioneuvoston talousarvioehdotukseen vuodelle 2013. Kivikontien eritasoliittymällä ja siihen liittyvillä melusuojausjärjestelyillä on keskeinen merkitys alueen maankäytön kehittämiseksi kestäväen yhdyskuntarakenteen kannalta paremmaksi. Lisäkaistat Kehä I:llä Vihdintien ja Espoon rajan välillä ovat puolestaan alueen liikenneuhkien helpottamiseksi kiireelliset.

Pienet kustannustehokkaat liikenneverkon kehittämistoimet (ns. KUHA -hankkeet) ovat yksi tapa nopeuttaa tehokkaimpien kustannuksiltaan pienten hankkeiden toteuttamista. KUHA -hankeohjelma (valtion osuus 15 milj. euroa) tulee käynnistää ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.



Suunnitelmassa ei ole mainittu seuraavia Helsingin kaupungin näkökulmasta tärkeitä lähivuosien yhteissuunnitteluhankkeita. Näiden hankkeiden suunnittelu ja toteutukseen valmistautuminen on alueen liikennejärjestelmän toimivuuden ja kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta keskeistä:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän ja Yhdyskunnantien pysäkit (kiireellinen, linja aloittaa liikennöinnin 2015 - 2016)
- Kehä I:n pullonkaulat (Itäväylän, Myllypuron ja Kontulan liittymät)
- Hakamäentien jatkeet, alustava yleissuunnitelma ja YVA
- Joukkoliikenteen edistäminen säteittäisillä pääväylillä:
 - Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela (sisältäen melusteet)
 - Vihdintien parantaminen välillä Haaga Kehä III
- Östersundomin liikenneyhteydet
- Kehä II jatkosuunnittelu
- Pääväylien erilliset melusteet.

Kasvavan tieliikenteen aiheuttamien meluhaittojen vähentämiseksi maanteiden erilliset melustehankkeet tulisi sisällyttää suunnittelukauden investointiohjelmaan.

Valtion tieverkolle sijoittuvissa hankkeissa on havaittavissa kehitys, jossa suunnittelu-, rakennus- ja jopa ylläpitokustannuksia siirretään yhä enemmän kunnille. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin pohjautuvia yhteisesti sovittuja suosituksia maanteiden tienpidon kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen niin sanottuihin kaupungin maankäytöstä johtuviin hankkeisiin olisi jatkossa erittäin tärkeää. Tällainen hanke on esimerkiksi Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut. Maankäytön sijoittamisesta keskeisesti ja koko yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ei tule rangaista kuntaa epäämällä valtion osuus väylille tarvittaviin investointeihin.

Esittelijä



Uudenmaan ELY-keskus on lähettänyt Helsingin kaupungin käyttöön ja mahdollista lausuntoa varten Tienpidon ja liikenteen suunnitelman 2013–2016.

Mahdolliset lausunnot on pyydetty lähettämään 30.9.2012 mennessä, jolloin ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa seuraavia suunnitelmia vuosille 2013 - 2016. Uudenmaan ELY-keskus on myöntänyt lisäaikaa lausuntojen antamiselle 31.10.2012 saakka.

Suunnitelmat löytyvät Internet-osoitteesta: www.doria.fi/ely-keskus sekä osoitteesta www.ely-keskus.fi/uusimaa/julkaisut.

Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja suunnitelma liitteenä 2.

Suunnitelman sisällöstä

Tienpito rahoitetaan pääosin valtion talousarviosta. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle on osoitettu määrärahat perusväylänpitoon ja joukkoliikennepalveluihin. Uudenmaan ELY-keskus toimii Uudellamaalla, mutta hoitaa liikenne- ja infrastruktuuriasioita myös Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella. Liikennevastuualueeseen kuuluu 50 kuntaa ja 1,9 miljoonaa asukasta.

Uudenmaan ELY-keskuksen perusväylänpidon noin 100 miljoonan euron vuosittaisesta rahoituksesta tieverkon hoito, ylläpito ja käyttö vievät valtaosan, noin 90 prosenttia. Uus- ja laajennusinvestointeihin käytetään noin 7 %. Tieverkon isojen kehittämisinvestointien toteutuksesta päätetään erikseen eduskunnassa, ja niiden rakentamisen toteuttaa liikennevirasto hankkeille vuosittain kohdistettavalla rahoituksella.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon keskeisenä tavoitteena on liikenneturvallisuuden parantaminen. Liikenneturvallisuus ohjaa tiestön päivittäistä hoitoa, tieverkon kuntoa ja investointien valintaa.

Uudenmaan ELY-keskus vahvisti joulukuussa 2011 joukkoliikenteen palvelutason alueellaan vuosiksi 2012–2016. Palvelutason vahvistaminen tehtiin tässä muodossa ja joukkoliikennelakiin perustuvana ensimmäistä kertaa. Yhteysvälit luokiteltiin valtakunnallisen suosituksen mukaisesti viiteen palvelutasoluokkaan, jotka perustuivat määrällisiin ja laadullisiin kriteereihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön keväällä 2011 julkaiseman valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn strategian mukaisesti kävelyn ja pyöräilyn asemaa tulee merkittävästi vahvistaa liikennejärjestelmässä. Uudenmaan ELY-keskus on aloittanut oman kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelman laatimisen. Tarkoituksena on koota kaikki



edistämistoimet yhteen suunnitelmaan ja laatia niiden toteuttamisesta ohjelma aina vuoteen 2020 asti.

Tienpidossa painotetaan aiempaan tapaan päivittäisen liikkumisen turvaamista. Perusväylänpidon rahoitus kohdennetaan koko maassa yhtenäisin perustein väylänpidon tuotteille, joita ovat esimerkiksi tiestön talvihoito ja päällystäminen. Koko verkon toimintakunto ja liikennöitävyys varmistetaan. Rakenteellinen kunto varmistetaan ensisijaisesti keskeisellä väyläverkolla.

ELY-keskus määrittelee teiden talvihoitoluokat valtakunnallisten ohjeiden ja linjausten mukaisesti. Talvihoitoluokkiin ei ole tulossa 1.10.2012 alkavalla alueurakkakaudella oleellisia muutoksia.

Päällysteiden ylläpidon osalta valtakunnallinen linjaus on, että vilkkaiden teiden päällysteiden kunto nykytasoisena varmistetaan, mutta vähäliikenteisen tieverkon kunto joustaa käytettävissä olevan rahoituksen mukaisesti. Uudenmaan ELY-keskuksessa linjaukset tarkoittavat sitä, että vilkasliikenteisillä teillä päällysteiden kunto hieman paranee ja vähäliikenteisillä teillä heikkenee.

MAL (maankäyttö, asuminen, liikenne)-aiesopimusmenettelyn edistämiseksi valtio rahoittaa pieniä kustannustehokkaita liikenneverkon kehittämistoimia tällä hallituskaudella 30 miljoonalla eurolla edellyttäen, että kunnat rahoittavat toimia samalla osuudella. Valtion rahoituksesta puolet eli 15 miljoonaa euroa kohdistuu Helsingin seudulle. Toimenpiteet suunnataan niin, että ne parantavat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. MAL -infrastruktuurihankkeiden ohjelma valmistellaan osana alueellista liikennejärjestelmätyötä ja MAL -aiesopimusten jatkovalmistelua.

Uudenmaan ELY-keskuksen rahoitus riittää vain muutaman pienehkön investointihankkeen toteuttamiseen vuosittain. Se, että alueellisiin investointeihin on käytössä vuosittain vain 3 – 4 miljoonaa euroa, rajoittaa myös toteutettavien hankkeiden enimmäiskustannuksia.

Liikenneverkon kehittämisohjelma 2012–2015 sisältää Uudenmaan ELY-keskuksen alueella Kehä I:n ja Kehä III:n parantamishankkeet, tie-, meri- ja rautatieliikenteen ohjausjärjestelmien uusimista sekä raidehankkeita, jotka parantavat ELY:n toimialueen liikkumis- ja kuljetusolosuhteita. Isoista väylien kehittämisinvestoinneista vastaa liikennevirasto.

Seuraavalla hallituskaudella pienten liikenneinfrastruktuuritoimien rahoitusta jatketaan, ja liikennepoliittisen selonteon mukaan Helsingin seudulle kohdennetaan valtion rahoitusta 20 milj. euroa vuodessa.



22.10.2012

Ryj/2

Suunnitelman vaikutuksista todetaan, että tiestön hoidon taso turvaa toimivat ja turvalliset mahdollisuudet kuljetuksiin ja liikkumiseen kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina. Vilkkaiden teiden kunto säilyy nykyisellä tasolla, mutta vähäliikenteisen tieverkon kunnossa joustetaan. Teiden korjausvelka kasvaa. Laskettu päällystettyjen teiden vuotuinen velan kasvu on nykyrahoitustasolla 3 miljoonaa euroa vuodessa, ja se kohdistuu pääosin vähäliikenteiseen tieverkkoon. Siltojen korjausvelan kasvu on saatu taittumaan. Liikenneturvallisuus paranee nykytilaan verrattuna.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty yleisten töiden lautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan sekä talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnot. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Sekä kaupunkisuunnittelulautakunta että yleisten töiden lautakunta kiinnittävät lausunnoissaan huomiota tienpidon niukkaan rahoitustasoon pääkaupunkiseudulla sekä Helsingin alueen tieverkkoinvestointien myöhäiseen ajoitukseen. Lisäksi lausunnoissa on tuotu esiin jo kaupungin aikaisempina vuosina esille nostamia keskeisiä yhteissuunnitteluhankkeita, joille tulisi varata rahoitusta.

Talous- ja suunnittelukeskus kiinnittää lausunnossaan huomiota kaupungin kannalta tärkeiden hankkeiden ohjelmointiin lähivuosille sekä rahoituksen suuntaamiseen pienten hankkeiden lisäksi isoihin investointeihin.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että tienpidon niukka rahoitustaso sekä yhteishankkeiden hidas eteneminen ovat edelleen ongelmia aikaisempien vuosien tapaan. Valtion mukaantulo yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta merkittävien kaupungin väyläinvestointien rahoitukseen on välttämätöntä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen saatekirje 6.6.2012
- 2 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2013 - 2016



22.10.2012

Ryj/2

Otteet

Ote

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 15.10.2012

HEL 2012-011299 T 08 00 01

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastuualueen tienpidon keskeiset linjaukset on koottu tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2013–2016. Tienpidon ja joukkoliikenteen kehittämiseksi asetetuissa tavoitteissa painottuvat liikkujien kulkuedellytysten tarpeet, yhteistyö mm. kuntien kanssa maankäytön kehittämisessä sekä liikennepalveluiden suunnittelussa, liikenneturvallisuustoimenpiteet, joukkoliikenteen palvelutasojen määrittely sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen mm. asenteisiin vaikuttamisella.

Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden vaikutukset:

- Tiestön hoidon taso turvaa toimivat ja turvalliset mahdollisuudet kuljetuksiin ja liikkumiseen kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina.
- Vilkkaiden teiden kunto säilyy nykyisellä tasolla.
- Liikenneturvallisuus paranee nykytilaan verrattuna.
- Kevyen liikenteen hankkeiden määrä on lisääntynyt edelliseen suunnitelmaan verrattuna.
- Suunnitelmakaudella panostetaan pieniin ja tehokkaisiin liikenneturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin.
- Alueellista kilpailukykyä ja elinvoimaa tukevia hankkeita ei ole voitu nostaa ohjelmaan.
- Tiekuljetusten toimivuuteen vaikuttavat investoinnit jäävät yksittäisten, sinänsä erittäin merkittävien, isojen väyläverkon kehittämishankkeiden Kehä I:n ja Kehä III:n parantamisen varaan.
- Ympäristövaikutukset pysyvät lähes ennallaan, mutta esim. melusuojauskohteita ei ole suunnitelmaan voitu nostaa eikä melulle altistuvien määrää pystytä vähentämään.



- Liikennejärjestelmätyössä korostuvat aiempaa enemmän eri suunnitelmatasoilla liikkumistarpeen vähentäminen sekä kestävien kulkumuotojen – joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn – käytön edistäminen.
- Suunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä ei kulkumuotojakaumaan voida vaikuttaa niin merkittävästi, että sillä olisi päästöjä vähentävä vaikutus.

Uudenmaan ELY-keskuksen suunnitelmakauden 2013–2016 investointihankkeista Helsingin alueelle sijoittuvat:

- Kehä I:n parantaminen
 - o Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen
 - o Lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja Vihdintie
 - o Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän I-vaiheen
- Metropolialueen pienet kustannustehokkaat hankkeet (KUHA) ja
- Helsingin ratapihan toiminnallinen parantaminen.

Suunnitelman tavoitteiden toteuttamista vaikeuttaa tienpidon rahoitustaso. Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta on 30 % ja perusväylänpidon rahoitus on vastaavasti vain 20 %. Suomen väestön ennustetaan kasvavan seuraavan 30 vuoden siten, että lähes puolet kasvusta kohdistuu Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueelle. Liikennesuoritteen ennustetaan kasvavan vastaavana aikana noin kolmanneksella.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että Uudenmaan ELY-keskuksen alueen tieverkkoinvestoinneista Liikennepoliittiseen selonteon hallituskaudella toteutettavien hankkeiden luetteloon kuuluu Kehä I:n parantaminen. Parantamishankkeita ovat liikenneuhkien helpottamiseksi lisäkaistojen toteutus Kehä I:llä välillä Espoon raja Vihdintie sekä maankäytöllisestikin tärkeä Kivikontien eritasoliittymä. Näiden hankkeiden toteutus tulisi käynnistää vuonna 2013. Tällä hetkellä valtioneuvoston talousarvioehdotuksessa ei kuitenkaan ole osoitettu rahoitusta hankkeille.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa todetaan, että kasvavalla Helsingin seudulla tarvitaan isoja investointihankkeita, mutta suunnitelmassa ei ole mainittu edellisten Kehä I:n hankkeiden lisäksi seuraavia Helsingin kannalta tärkeitä yhteishankkeita, jotka valtion tulisi käynnistää lähivuosina:

- Kehä I:n pullonkaulat, 1.vaihe
 - o Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän 1.vaihe,
 - o Itäväylän eritasoliittymä
- Kehä I:n pullonkaulat, 2.vaihe
 - o Myllypuron ja Kontulantie eritasoliittymät



- Kehä II jatkosuunnittelu
- Hakamäentien jatkeiden, alustava yleissuunnitelma ja YVA
- Jokeri 2: Tuusulanväylän ja Yhdyskunnantien pysäkit
- Länsiväylä
 - o Koivusaaren eritasoliittymä
- Joukkoliikenteen edistäminen säteittäisillä pääväylillä
 - o Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki-Kaivoksela-Vihdintien pikaparannukset Huopalahdentie - Kehä III
- Östersundomin liikenneyhteydet

Lisäksi valtion tulisi osallistua niin sanottuihin kaupungin maankäytöstä johtuviin hankkeisiin kuten Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymän toteuttamiseen. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestävän yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä hankkeiden toteutuksesta tulisi ehdottomasti saada varmuus hyvissä ajoin ja useat niistä myös ohjelmoida toteutettaviksi lähivuosina. Näiden kehittämishankkeiden ajoitusta tulisi täsmentää seuraavassa Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa vuosille 2014–2017. Helsingin kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan ja -suunnitelmissaan yhteishankkeisiin tiesuunnitelman kustannusjaon mukaisesti.

Talous- ja suunnittelukeskuksen toteaa, että tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa on viitattu Liikennepoliittisen selonteon erääseen linjaukseen siirtää väyläinvestoinneista 100 milj. euroa vuodessa liikenneverkon pieniin investointeihin ja ylläpitoon vuodesta 2016 lähtien. Tämä linjaus ei saa merkitä sitä, ettei kasvavalle Helsingin seudulle kohdistettaisi määrärahoja myös isoihin tarpeellisiin investointihankkeisiin.

Talous- ja suunnittelukeskus ei pidä oikeana Uudenmaan ELY-keskuksen viime aikoina käyttämää tapaa, jossa kuntien edellytetään yhä enenevässä määrin osallistuvan tiehankkeiden rahoitukseen. Voimassa olevan työnjaon mukaan valtio vastaa yleisten teiden parantamishankkeiden rahoituksesta ja kunnat katujen ja kaavateiden rahoituksesta.

Kustannusjaon täytyy perustua valtion ja Suomen kuntaliiton yhdessä laatimiin ohjeisiin ”Kunnan ja valtion kustannusvastuun periaatteet yleisen tien pidossa.” Lain määräämänä tienpitäjänä valtio vastaa tienpidosta ja sen kustannuksista sekä käyttää tienpitoa varten saatuja oikeuksia. Tienpito käsittää tien tekemisen ja kunnossapidon sekä nykyisen tien parantamisen. Uudenmaan ELY-keskus toimii



toimialueellaan tienpitoviranomaisena ja sen tehtäviin kuuluu teiden kunnossapito, tiehankkeet ja meluntorjuntatehtävät.

Edelleen talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä Helsingin seudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee selvästi lisätä. ELY-keskuksen tienpidolle ja joukkoliikenteen kehittämisen tavoite tukea osallistumisellaan maankäytön kestävästä kehittymisestä ja alueiden elinvoimaa voidaan parhaiten saavuttaa panostamalla tienpidossa toimiin, joilla kehitetään ja eheytetään seudullisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja aiesopimusten mukaisesti Helsingin seudun liikejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta kaupunkirakennetta ja edistetään alueen kansantaloudellisesti merkittävää työssäkäyntialueen kehittymistä.

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 25.09.2012 § 432

HEL 2012-011299 T 08 00 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2013 – 2016 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tienkäyttäjien päivittäisten kulkuedellytysten ja turvallisuuden varmistamiseksi. Joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edistäminen liikennejärjestelmää kehitettäessä on elintärkeää kestävästä liikkumisen ja hiilineutraalin metropolialueen tavoitteiden kannalta. Seudullinen yhteistyö maankäytön, asumisen, liikenteen (MAL) tarpeiden yhteensovittamisessa on nostettu vahvasti esiin, mikä korostaa tienpidon ja liikenteen suunnitelman olevan osa seudullista kehittämisstrategiaa.

Ongelmaksi suunnitelman hyvien tavoitteiden saavuttamiselle muodostuu tienpidon rahoitustaso. Tienpitoon osoitettavien varojen niukkuus ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta (30 %) on huomattavasti suurempi kuin tienpitoon osoitettu rahoitus (20 %). Lisäksi liikennesuoritteen ennustetaan tulevien 30 vuoden aikana edelleen kasvavan noin kolmanneksella, vaikka liikenteen kasvu onkin hidastunut.



Rahoituksen pysyessä nykyisellään on tieverkon liikennöitävyyden pitäminen nykytasolla erittäin haastavaa kehittämisestä puhumattakaan. Pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys turvataan ja seudun hankkeita voidaan ottaa mukaan tuleviin tienpidon ja liikenteen suunnitelmiin. Tavoiteasettelun perusteella erityisesti jalankulun, pyöräilyn, joukkoliikenteen, liikenneympäristön ja meluntorjunnan parantamisen resursseja tulee lisätä nykyisestä tasosta. Valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Uudenmaan ELY-keskuksen omat investointihankkeet eivät sisällä hankkeita Helsingin alueelle lukuun ottamatta mahdollisia, vielä kohdentamattomia pieniä parannustoimenpiteitä.

ELY-keskuksen alueella käynnistyvistä isoista tieverkkoinvestoinneista 2013 - 2016 Helsingin alueelle sijoittuu Kehä I:n parantaminen, johon kuuluva Kivikontien eritasoliittymän toteutus tulee käynnistää vuonna 2013. Toinen, myös Helsinkiin kohdistuva hankeryhmä on metropolialueen pienet kustannustehokkaat hankkeet, joilla on tarkoitus parantaa erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Tämä nk. KUHA -hankeohjelma (valtion osuus 15 milj. euroa) tulee käynnistää ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan sisältyvät hankkeet Helsingissä ovat ELY-keskuksen ja kaupungin yhteishankkeita, joiden kustannusjaosta on sovittu hankekohtaisesti voimassa olevan kustannusjakomenettelyn periaatteiden pohjalta. KUHA-hankkeiden osalta lähtökohtana liikennepoliittisen selonteon mukaisesti on, että kunnat rahoittavat ohjelmasta puolet.

Tieverkon isojen kehittämisinvestointien toteutus on riippuvainen valtion budjettirahoituksesta, joten hankkeiden täsmällinen ohjelmointi ja aikataulutaminen on toistaiseksi avoin. Kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan yhteishankkeisiin sovittavan kustannusjaon mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Juha Väätäinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38547
juha.vaatainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.09.2012 § 300



HEL 2012-011299 T 08 00 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen suunnitelmakaudelle 2013 - 2016 ohjelmoidut Helsingin alueelle sijoittuvat hankkeet ovat myös kaupunkisuunnittelulautakunnan näkemyksestä tärkeitä. Valitettavaa kuitenkin on, että hankkeisiin ei sisälly useita sellaisia hankkeita, jotka liikennejärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehittämisen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa ja toisaalta suunnitelmakaudellekin sijoittuvat hankkeet ajoittuvat valtioneuvoston talousarvioehdotuksen perusteella suunnitelmakauden lopulle, vaikka hankkeet olisi syytä käynnistää kiireellisinä.

Valtion rahoituksen niukkuus uhkaa aiheuttaa sen, että useiden tärkeiden hankkeiden toteutus jää selvästi tarkoituksenmukaista ajankohtaa myöhemmäksi. Päivittäisen liikkumisen turvaaminen on tärkeää, mutta erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistämisen sekä kestävään yhdyskuntarakenteeseen liittyvien maankäyttöhankeiden kannalta myös investointeihin tarvitaan jatkossa esitettyä enemmän rahoitusta. Myös monen Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2011) esitetyn hankkeen toteutuminen on riippuvainen valtion rahoitusmahdollisuuksista.

Liikennepoliittiseen selontekoon hallituskaudella toteutettavien hankkeiden luetteloon kuuluvista kehittämistoimenpiteistä tulisi ainakin Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen ja lisäkaistojen toteutus Kehä I:llä välillä Espoon raja Vihdintie käynnistää vuonna 2013. Nämä eivät kuitenkaan sisälly valtioneuvoston talousarvioehdotukseen vuodelle 2013. Kivikontien eritasoliittymällä ja siihen liittyvillä melusuojausjärjestelyillä on keskeinen merkitys alueen maankäytön kehittämiseksi kestäväen yhdyskuntarakenteen kannalta paremmaksi. Lisäkaistat Kehä I:llä Vihdintien ja Espoon rajan välillä ovat puolestaan alueen liikenne-ruuhkien helpottamiseksi kiireelliset.

Pienet kustannustehokkaat liikenneverkon kehittämistoimet (ns. KUHA-hankkeet) ovat yksi tapa nopeuttaa tehokkaimpien kustannuksiltaan pienten hankkeiden toteuttamista. KUHA-rahoitus on kuitenkin jäämässä niin vähäiseksi, että hyvästä tarkoituksesta huolimatta hankkeista suuri osa jää myöhemmin määrittämättömänä ajankohtana toteutettavaksi.



Suunnitelmassa ei ole mainittu seuraavia Helsingin kaupungin näkökulmasta tärkeitä lähivuosien yhteissuunnitteluhankkeita. Näiden hankkeiden suunnittelu ja toteutukseen valmistautuminen on alueen liikennejärjestelmän toimivuuden ja kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta keskeistä.

- Jokeri 2: Tuusulanväylän ja Yhdyskunnantien pysäkit (kiireellinen, linja aloittaa liikennöinnin 2015 - 2016)
- Kehä I:n pullonkaulat (Itäväylän, Myllypuron ja Kontulan liittymät)
- Hakamäentien jatkeet, alustava yleissuunnitelma ja YVA
- Joukkoliikenteen edistäminen säteittäisillä pääväylillä
 - o Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela (sisältäen melusteet)
 - o Vihdintien parantaminen välillä Haaga Kehä III
- Östersundomin liikenneyhteydet
- Kehä II jatkosuunnittelu
- Pääväylien erilliset melusteet.

Kasvavan tieliikenteen aiheuttamien meluhaittojen vähentämiseksi maanteiden erilliset melustehankkeet tulisi sisällyttää suunnittelukauden investointiohjelmaan.

Valtion tieverkolle sijoittuvissa hankkeissa on havaittavissa kehitys, jossa suunnittelu-, rakennus- ja jopa ylläpitokustannuksia siirretään yhä enemmän kunnille. Tämä on kaupunkisuunnittelulautakunnan näkemyksestä huolestuttavaa. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin pohjautuvia yhteisesti sovittuja suosituksia maanteiden tienpidon kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen niin sanottuihin kaupungin maankäytöstä johtuviin hankkeisiin on jatkossa erittäin perusteltua. Tällainen hanke on esimerkiksi Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin useissa strategioissaan on sitoutunut. Kaikki liikenne aiheutuu maankäytöstä. Liikennettä syntyy vähemmän, mikäli uusi maankäyttö sijoitetaan tiiviisti olemassa olevaan rakenteeseen. Jos esimerkiksi Koivusaaren sijasta uusi maankäyttö sijoitettaisiin kauemmaksi Helsingin keskustasta kehyskuntiin, olisi syntyvä liikennesuorite selvästi suurempi ja valtion väyliä enemmän kuormittava sekä suurempia investointeja edellyttävä.



22.10.2012

Ryj/2

Valtion tulisi ohjata kuntia sijoittamaan maankäyttö keskeisesti, kuten Koivusaassa tehdään. Maankäytön sijoittamisesta keskeisesti ja koko yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ei tule rangaista kuntaa epäämällä valtion osuus väylille tarvittaviin investointeihin.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heikki Palomäki, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312
heikki.palomaki(a)hel.fi